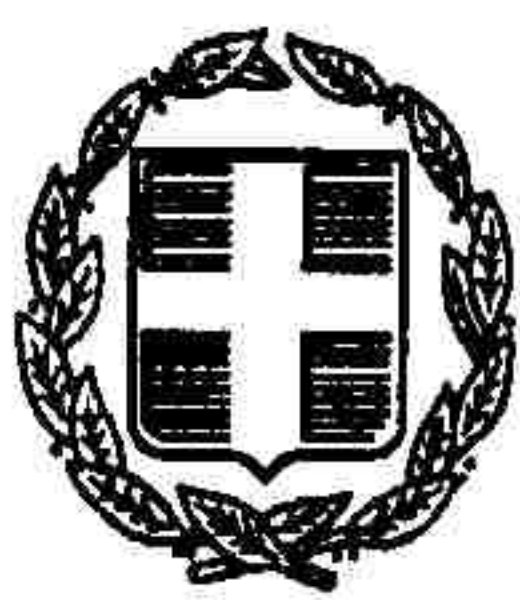

14 Νοε. 2014

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ
ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 13.11.2014
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Α/ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./208

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Κωνσταντίνο Δαμαβολίτη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 3857/21.10.2014 Ερώτηση με θέμα: «Η αναβίωση του αρχαίου θαύματος του Κολοσσού της Ρόδου»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 3857/21.10.2014 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Κωνσταντίνου Δαμαβολίτη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το κολοσσικό άγαλμα του Ηλίου της Ρόδου κατασκευάσθηκε μετά την αποτυχημένη πολιορκία του Δημητρίου ((305/4 π.Χ.), ως ευχαριστήριο ανάθημα στον προστάτη θεό των Ροδίων. Ο Κολοσσός είχε ύψος περίπου 34 μ. Χρειάστηκαν 12 χρόνια κατασκευής (περ. 295 - 283 π.Χ.) και 300 τάλαντα υλικού. Το άγαλμα κατέπεσε από σεισμό και έμεινε να κείται σε συντρίμια (227/6 π.Χ.).

Για την τεχνική κατασκευής του υπάρχουν αντικρουόμενες απόψεις. Το έργο είτε κατασκευάστηκε από πολύ λεπτές σφυρήλατες πλάκες χαλκού, λόγω της μικρής ποσότητας του υλικού που χρησιμοποιήθηκε, αφού το άγαλμα της Ελευθερίας της Νέας Υόρκης (ύψους 46 μ.) χρειάστηκε 100 τόνους μετάλλου (Herbert Maryon), είτε χυτεύθηκε τμηματικά επί τόπου στον τελικό χώρο ανίδρυσης (Albert Gabriel και W. Hoerfner)

Ο τύπος του έργου είναι αμφισβητούμενος. Ο όρος «κολοσσός» στην αρχαία ελληνική γραμματεία χρησιμοποιείται, κυρίως για την απόδοση στατικών, ιερατικού τύπου αγαλμάτων ποικίλου μεγέθους. Η απεικόνιση σε σφραγίσματα ροδιακών αμφορέων μιας πεσσόσχημης στήλης με κεφάλι με ακτινωτό διάδημα, ως σύμβολο του Ηλίου (τέλος 2ου αι. π.Χ.), συνέβαλε αρχικά στην ταύτιση του έργου ως ερμαϊκής στήλης με πεσσόμορφο το κάτω τμήμα. Εξίσου ισχυρή είναι η αντίθετη άποψη ότι η μορφή του Κολοσσού είχε τον τύπο του Απόλλωνα ή του θεού Ηλίου, ως γυμνού ιστάμενου νέου, με ακτινωτό διάδημα και κοντό ιμάτιο, να κρατά πυρσό ή ράβδο.

Η θέση ανίδρυσης του έργου είναι αντικείμενο διαφωνιών μεταξύ των μελετητών. Η τοποθέτηση του Κολοσσού στο λιμάνι με τα σκέλη ανοιχτά, όπως απεικονίζεται τις μεσαιωνικές και αναγεννησιακές λιθογραφίες, όταν πλέον δεν σωζόταν τίποτα από τον άγαλμα, είναι πρακτικά αδύνατη, λόγω της απόστασης μεταξύ των δύο μώλων του Μανδρακίου, που θα απαιτούσε ένα πολύ μεγαλύτερο άγαλμα για να τη γεφυρώσει. Η αποκατάσταση του έργου στον μεσαιωνικό πύργο του Αγίου Νικολάου, στο λιμάνι του Μανδρακίου (W. Hoerfner), δεν είναι αποδεκτή γιατί ο χώρος δεν θεωρείται επαρκής για το εργοτάξιο του Κολοσσού (H. Maryon). Μια δεύτερη πιθανή εκδοχή είναι ότι το άγαλμα, ως πολεμικό ανάθημα, είχε στηθεί στο τέμενος του Ηλίου, του οποίου η θέση είναι επίσης αβέβαιη και πιθανολογείται ότι βρισκόταν στον χώρο του Παλατιού του Μεγάλου Μαγίστρου. Οι μεταγενέστερες κατασκευές και οι ιταλικές αναστηλώσεις εξάλειψαν ή κατάχωσαν κάθε προηγούμενη θεμελίωση.

Ύστερα από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι οι γενικές πληροφορίες που παραδίδουν οι αρχαίες πηγές δεν βοηθούν στην αποκατάσταση της μορφής ή της τεχνικής κατασκευής του Κολοσσού, πολύ περισσότερο στην αναγνώριση της αρχικής του θέσης. Ως εκ τούτου από αρχαιολογικής πλευράς, η αναβίωση του Κολοσσού αποτελεί ένα παρακινδυνευμένο εγχείρημα, στερούμενο επιστημονικής βάσης, αφού θα δημιουργηθούν προστριβές για την επιλογή της τελικής μορφής και θέσης του νέου δημιουργήματος. Σε κάθε περίπτωση, το τελικό αποτέλεσμα δεν θα ανταποκρίνεται στο αρχαίο επίτευγμα.

Το παράδειγμα της Βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας δεν αποτελεί αντίστοιχο του Κολοσσού, δεδομένου ότι εκεί κατασκευάσθηκε ένα νέο λειτουργικό κτήριο, που ανταποκρινόταν στις σημερινές ανάγκες των κατοίκων της πόλης και των μελετητών. Με τον ίδιο τρόπο τα υπόλοιπα οικοδομήματα που αναφέρονται στο κοινοβουλευτικό ερώτημα ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες των σημερινών ανθρώπων.

Προκειμένου ο αρχαίος Κολοσσός της Ρόδου να λειτουργήσει ως σύμβολο της αρχαίας ελληνικής τεχνογνωσίας, ίσως θα ήταν πιο εφικτή η ανίχνευση της αρχαίας τεχνολογίας. Στη Ρόδο, έχουν αποκαλυφθεί και διατηρούνται σε υπόγειο πολυκατοικίας, δύο χυτευτικοί λάκκοι του 3ου αι. π.Χ., οι οποίοι προορίζονταν για την κατασκευή κολοσσικών χάλκινων έργων, με την τεχνική του χαμένου κεριού. Μαρτυρούν την υψηλή τεχνογνωσία της εποχής και έως ένα βαθμό συμβάλλουν στην κατανόηση του δύσκολου εγχειρήματος της κατασκευής του Κολοσσού. Στο Αρχαιολογικό Μουσείο του Βερολίνου φυλάσσεται το χάλκινο άγαλμα του Προσευχόμενου Παιδιού, από τη Ρόδο, το οποίο μεταφέρθηκε τη μεσαιωνική περίοδο στην Ευρώπη από τους Ιππότες. Στην έκθεση «Ρόδος, 2400 χρόνια» που οργανώθηκε το 2003 από την ΚΒ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων στο Παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου, υπάρχει εκμαγείο του χάλκινου αγάλματος και γίνεται αναφορά στα ευρήματα των ροδιακών χυτευτικών λάκκων και του Κολοσσού.

Το Υπουργείο προτίθεται να εξετάσει το ενδεχόμενο ίδρυσης μουσείου αρχαίας τεχνολογίας στη Ρόδο, με αναπαράσταση των μεθόδων κατασκευής των αρχαίων χάλκινων αγαλμάτων, με μοντέλα αποκατάστασης της τεχνικής χύτευσης του Κολοσσού σε αντιστοιχία με τις σύγχρονες τεχνολογίες, το οποίο θα έχει ένα από εκπαιδευτικό αποτέλεσμα για τους σύγχρονους νέους και θα αποτελέσει μια κυψέλη εξοικείωσης με την τεχνολογία και την γνώση.

Εσωτερική Διανομή:

1. Εφορεία Αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου

ΙΩΑΝΝΑ ΓΑΛΑΝΗ - ΚΑΖΑΜΙΑΚΗ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΣ